

PORADENSKÁ ČINNOST A ROZVOJ ZEMĚDĚLSKO-POTRAVINÁŘSKÉHO TRHU

W. Waanders

Larenstein International Agricultural College,

The Netherlands

Anotace:

Na základě dvouleté spolupráce mezi Larenstein International Agricultural College v holandských Velpách, Vysokou školou zemědělskou v Praze a Vysokou polnohospodářskou školou v Nitře je navrhováno pokračovat ve spolupráci na komerční bázi zahájením činnosti zemědělského informačního (školicího), výcvikového a konsultačního střediska. Konečným cílem je organizačně podpořit vývoj trhu v obou republikách.

Summary:

Based on a two year mutual cooperation between Larenstein international Agricultural College, Velp, the Netherlands, University of Agriculture, Prague and University of Agriculture Nitra is proposed to go on with commercial cooperation and establish the Agricultural Information (extension), Training and Consultancy Center. The final aim is to facilitate the market development in both republics.

Klíčová slova:

Podpora vývoje trhu, organizace spolupráce, středisko.

Key words:

Market development facilitation, cooperation facilitation, center

Z poradenské činnosti a rozvoje zemědělsko-potravinářského trhu se chce zmínit o možnosti vytvoření a zahájení činnosti zemědělského informačního (školicího), výcvikového a konsultačního střediska (ZIVKS) ve spolupráci s Larensteinem a demonstrovat vazbu na činnost vysoké školy při realizaci strategie rozvoje zemědělsko-potravinářského trhu.

1. Alternativní formy ZIVKS

Larenstein spolupracoval v rámci programu Tempus s Vysokou školou v Praze a s Vysokou polnohospodářskou školou v Nitře na následujících akcích:

- kurzy zemědělského managementu a marketingu,
- praxe učitelů,
- v průběhu vyhodnocení kurzů v obou státech byly prezentovány případové studie, založené na reálných předpokladech/síle nového trhu,
- vytváření sítí
- úpravy obsahů předmětů na obou vysokých školách.

Transformační proces je nyní ve své rozhodující fázi a domnívám se proto, že potřebujeme doložit praktický přístup, který jsme doposud zastávali, vytvořením a zahájením činnosti střediska pro vzájemně prospěšné činnosti. Tím také prokážeme autoritám v Bruselu, že jsme dosáhli celého souboru cílů z roku 1991.

Obecným cílem tohoto "střediska" je organizační podpora při rozvoji (zemědělského) trhu v obou zemích. Činnosti s krátkodobým dosahem jsou odvozeny ze strategického plánu ZIVKS a vyjadřují příležitosti a ohrožení v obou zemích, zavádění první fáze při zakládání ZIVKS a vnější vyhodnocení po prosinci 1994.

Cílem spolupráce by mělo být profesní vzdělávání učitelů na vysokých školách a vzdělávání studentů v marketingu a managementu pro podmínky prvovýroby a pro místa obchodníků v zemědělsko-potravinářském průmyslu. Proto je po dobu jednoho školního roku vzděláváno v holandském Deventeru 12 studentů na katedře mezinárodního zemědělského obchodu.

2. Proč s Larensteinem?

Holandská strana může nabídnout manažerskou a finanční účast, může se snažit získat přebytek hotových peněz prostřednictvím ziskových činností, může získat přístup k trhu, přeje si participovat při vytváření organizační struktury a může provádět profesní výcvik (financování z IBTA). K dalším výhodám spolupráce s Larenstein International Agricultural College patří:

- získání pověsti a zkušeností v tomto druhu výcviku a v poradenství,
- P.R. (public relations) a "prodej" činností střediska a pokračování naší spolupráce s Prahou a Nitrou.

3. Požitky pro Prahu a Nitru

Teoreticky se nabízí tři scénáře:

- Středisko bude zcela nezávislé na vysoké škole.
- Středisko bude začleněno do organizační struktury vysoké školy nebo
- kombinace předchozích dvou možností.

Jako o nezávislém bychom měli uvažovat rovněž o programovém výboru, kterému by předsedali děkani fakult a zástupci ministerstev, jejichž hlavním úkolem by byla průběžná kontrola provádění potřebných změn. Z jiného konce. S takovýmto řízením projektu bychom mohli uvažovat o zvláštních zdrojích pro vysokou školu, potřebných k rozvoji obsahu vysokoškolské výuky.

Takovými projekty by mohla být: agroturistika, distribuční střediska pro denně čerstvé potraviny (zvýšení spotřeby zeleniny), programy podpory zaměstnanosti, přednostně ve spolupráci se západními společnostmi.

Ziskem vysoké školy je vývoj kurzů, které budou vyučovány podle pravidel vysoké školy.

Sídlo "střediska" je vázáno na vysokou školu z praktického a prodejního hlediska.

4. Závěrečné poznámky/posouzení:

Vývoj ve střední a východní Evropě a v zemědělství české a slovenské republiky jde zdánlivě chaotickou cestou. Velmi zřídka se setkáváme s jasnou linií vedení a orientací.

Hlavní příčina není v oblasti zemědělské technologie, ale zejména v oblasti řízení, organizace a privatizace. K těmto problémům patří právní rámec, politické rozhodování, konstituování nezávislých agentur a trhy omezené nedokonalou konkurencí a provázaností organizací.

Nová a inovativní orientace a iniciativy, vedoucí k oblastnímu zemědělskému rozvoji jsou možné pouze tehdy, jsou-li založeny na hlubokém porozumění různým sektorům, které je založeno na inspirujících pohledech a podporováno přiměřenými zdroji. Bude-li tato znalost dostupná a organizovaná profesionálním způsobem, bude možné podpořit místní, oblastní a národní iniciativy rozvoje zemědělství dodáním takových služeb, o kterých uvažujeme v ZIVKS.

Nejprve musí být připraven rámec se třemi podmínkami:

- obecná zemědělská politika (strategie),
- program registrování půdy a
- bankovní systém.

5. Larenstein vyjadřuje svůj zájem podporovat založení Středisek v Praze a v Nitře, aby tak dosáhl konečného cíle: organizačně podpořit vývoj trhu v obou republikách.

6. První zkušenost

V tomto měsíci je očekáváno schválení podpory všemi stranami, potom dojde k najetí zaměstnanců a k instalaci programového výboru. Pražská skupina již založila agenturu a skupina v Nitře ukončila studii návratnosti. Otevřenost a poctivost všech členů a stran od začátku je velmi slibná.

Chtěl bych Vám poděkovat za pozornost. Můžete se ptát.

Literatura:

Waanders, W.: Návrh projektu Zemědělského informačního (školicího), výcvikového a konzultačního střediska, Larenstein. Deventer 1993.

Brinckman, W.: Projekt Tempus J.E.P. 2384, 1991-1992.

Waanders, W.aj.: Materiály kurzu zemědělské výroby a sítí. Deventer 1993.

Evers, A.: Projekt PAFEC pro oblast Kolínska. Larenstein. Deventer 1993.